

Jog & Fegyver

Az előző számunkban a hivatalnokok elleni kirohanásom miatt rengeteg kritika ért, de a jelenlegi hazai körülmények között nem igazán tudok változtatni a véleményemen, hiszen a közigazgatás annyira elkülönült azt őt eltartó lakosságtól (most pl. helyénvaló lenne a polgár szó használata, ha nem vált volna annyira elcsépeltté), hogy tevékenységük sokkal inkább hasonlít a hatalom gyakorlásának egy speciális eszközére, mint a társadalmi együttélés koordinálásának és egyszerűsítésének gyakorlati megvalósítására.

A hazai közigazgatás nem szolgálja az itt élőket, hanem uralkodik felettük; tevékenységük jobban hajlik a hatósági szankcionálásra, mint a problémák megelőzésére és kiküszöbölésére. Talán idén novemberre megváltozik, amikor is a közigazgatási eljárásról szóló 1957-es kiadású (de több módosítást megélt) jogszabály (Áe.) helyett egy új, a 2004. évi CXL. tv. lép hatályba, ami számunkra talán több pozitívumot hordoz.

Pereljünk!

Az új lőfegyvertartási jogszabályok perek sorozatát indították el a rendőrhatalom ellen. Ennek oka egyrészt a jogértelmezés sajátossága, másrészt a jogszabály felületes olvasása volt. Persze az is igaz, hogy néhány esetben magam is kétesnek érzem a közigazgatási határozat felülvizsgálatát, de úgy gondolom, hogy 10% esély egy lőfegyvertartási ügyben megér egy perindítást, különösen abban az esetben, amikor nagyobb a vesztenivaló. Márpedig az anyagi veszteség is igen jelentős lehet egy sportlőfegyver bevonása esetén, ahol vajmi csekély az esélye annak, hogy a sportlövő értékesíteni tudja a fegyverét. Vadász esetén még nagyobb a kár - ami társaságtól függően a beszedett belépési díjakat figyelembe véve - több százezertől a milliós (forint) nagyságrendig terjedhet. Ilyen összefüggésben szemlélve a problémát, mindenkinek pert kell indítani, akinek egyáltalán valamennyi esélye mutatkozik a per megnyerésére, hiszen egy pervesztéssel legfeljebb néhány tízezer forintos többletköltség jár, az amúgy is nagy veszteség, viszont a pernyertességnek sokkal nagyobb a hozadéka.

Néhány eset a folyamatban levők közül

A rendőrhatalóság nem adta ki az európai lőfegyvertartási engedélyt az érvényes hazai lőfegyvertartási engedéllyel rendelkezőnek, mert volt egy korábbi elítélése és szerepel még a bűnügyi nyilvántartásban. A rendőrség nem vette figyelembe, hogy az európai lőfegyvertartási engedély annak adható, aki érvényes lőfegyvertartási engedéllyel rendelkezik. A Korm. r. 3. §-a viszont nem érinti az érvényes engedélyeket, hiszen azokat az 53. § kiveszi a rendelet hatálya alól. Ebből következően a kérelem elbírálásakor nem lehet figyelembe venni a Kor. r. 3. §-ában meghatározott korlátozásokat. A rendőrhatalóság nem hosszabbította meg a tartási engedélyét annak a fegyvertartónak, aki azért szerepel a bűnügyi nyilvántartásban, mert korábban szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt elítélték. (Az általa üzemeltett szórakozóhelyen be volt kapcsolva a rádió, de nem fizetett jogdíjat a hallgatott zene után.)

Ez természetesen szándékos vagyon elleni bűncselekménynek minősül, azonban a jogszabály ezt úgy írja le, hogy aki vagyon elleni szándékos bűncselekményt (Btk. XVIII. fejezet 316-324. §, 326-327. §) követett el. Ez a bűncselekmény, ami 2002. IV. 1-jétől a „szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése” nevet viseli, a Btk 329/A. § alá tartozik, ami nem szerepel a zárójeles felsorolásban, következésképpen a jogalkotó szerint tarthat lőfegyvert.

Ennyi bemelegítés után talán rá is térek egy jogesetre, saját ügyek közül

B. fegyverkereskedő, aki hatósági engedély nélkül tartható fegyverek kereskedelmével foglalkozik 2002 tavaszán az ún. „fegyverbolhán” egy TT típusú pisztolyt árusított, amikor a BRFK szervezett bűnözés elleni osztály - szakértővel megerősített - nyomozói lecsaptak. A rendőrségi szakértő a helyszínen megállapította, hogy a pisztoly lőfegyver-fődarabot tartalmaz a helytelen hatástalanítás miatt. Azon nyomban házkutatást is tartottak, ahol előkerült egy meglehetősen kétes állapotú S&W revolver is. Noha még a szakértő csak lőfegyver fődarabnál tartott és a szakértői vélemény nem készült el, B-t meggyanúsították lőfegyverrel visszaélés büntetével, mégpedig egyszerre két rendbelivel.

Nemsokára a szakértői vélemény is elkészült, mely szerint:

*„A bemutatott fegyver egy 7,62*25 mm kaliberű, magyar gyártmányú Tokarev típusú öntöltő pisztoly, mely 1950-ben készült, felülete rozsdagödörös, ütőszegcsúcsát levágták (7 mm hiányzik belőle), csövének falán alul a torkolattól 18 mm-re egy 5 mm átmérőjű furat, felül a reteszelő bordáknál a torkolattól mért 73 mm-re egy 6*12 mm átmérőjű ablak van kivágva, a csőfalon alul, a*

*torkolattól 73 mm-re egy 10 mm átmérőjű vassal kitöltött furathelyet találtam. A lyuk lezárására valószínűleg egy csavardarabot használtak, annak felesleges részét kívül lemunkálták. A töltényűrt a csőfar felől befúrva kitágították, ezért mérete kissé nagyobb, mint amire pisztoly üzemeltetésére szolgáló 7,62*25 mm kaliberű tölténynek szüksége van. A fegyverből gyengített töltetű töltény alkalmazásával sikeres próbálövést adtam le úgy, hogy az ütőszeget egy gyári példánnyal pótoltam. A másik fegyver egy .38 kaliberű amerikai gyártmányú S&W hatlövetű forgópisztoly, felülete rozsdamart állapotban van, a cső, a tok és dob hiánytalan, az elsütő és ütőszerkezete, valamint a dobforgató és ürítő viszont hiányzik. A pisztolyból gyengített töltény alkalmazásával sikeres próbálövést adtam le oly módon, hogy az ütőszeget egy szegdarabbal pótoltam, arra kalapáccsal ráütöttem.”*

A fentiek alapján a szakértő mindkét fegyvert lőfegyvernek minősítette, ami után már nem volt semmi akadálya annak, hogy az ügyészség 2 rendbeli lőfegyverrel visszaélés büntette miatt vádat emeljen. Ennek a büntetési tétele (Btk. 263/A. §) 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, ami a halmazat (2 rendbeli) miatt a felével emelkedhet, tehát 12 év szabadságvesztésnél semmiképpen sem lehet többet kiszabni.

Ezzel együtt szerintem a rendőrség is úgy gondolta, hogy valahol necces az ügy, mert meg sem kíséreltek indítványt tenni az elkövetett cselekmény alapján rendkívül veszélyesnek minősülő gyanúsított előzetes letartóztatására. Ez mondjuk egy nagyon bölcs döntés volt részükről. (Sőt a BRFK-nak ez volt az egyetlen bölcs döntése a nyomozás során.) Ezt követően kerültem bele az ügybe.

A vádirat kézhezvétele után azonnal újabb szakértő után néztem és személyére vonatkozólag is tettem indítványt, ezzel együtt felsoroltam mindazon szakmai kérdéseket, melynek feltételére megkértem a bíróságot. (A Be. szerint erre a vádirat kézhezvételét követő 8 napon belül van lehetőség és a bíróság az újabb szakértő kirendelésére vonatkozó védői indítványt köteles teljesíteni.) Reménykedtem egy kedvezőbb és magyarázóbb jellegű szakértői véleményre, mivel női bírót kaptam és ettől igencsak tartottam. A férfi bírók jelentős részének sincs komolyabb lőfegyveres tapasztalata (de erről már korábban kifejtettem a véleményemet), de így komolyabban aggódni kezdtem.

A szakértő, noha szakvéleményét önállóan fejt ki, azért kénytelen valamilyen szinten igazodni az őt kirendelő hatóság által feltett kérdésekhez. A kérdésekre válaszolnia kell, de amilyen a kérdés, olyan a válasz. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az alapvetően rendőrségi állományba tartozó szakértők között lehetséges bizonyos hivatali függőség, még ha csak közvetett módon, így

különösen gondosan kellett eljárni a kiválasztás esetén. Nem árt tisztában lenni egyes szakértők szakmai reputációjával, illetve vizsgálati módszerével sem.

A bíróság által kirendelt újabb szakértő a védelem részéről - a bíróság közvetítésével feltett kérdésekre - az alábbi szakvéleményt adta:

A TT-pisztolyról ugyanazokat a paramétereket állapította meg, mint a korábbi szakértő, kiegészítve azzal, hogy a cső nagy valószínűséggel az 1997. február előtti szabályok szerint volt hatástalanítva. A csőben egy kb. 50 mm hosszú dugó lehetett, melyet hegesztéssel és keresztcsappal rögzítettek. Később a dugót ismeretlen okból eltávolították. A csövet a csőfar felől 50 mm hosszan 10 mm átmérőjűre felfúrták. Ennek a felfúrásnak az a magyarázata a szakértő szerint, hogy a pisztolyhoz rendszeresített 1930 M töltény palack alakú, ezért a hatástalanítás során egyszerűbb volt felfúrni, mint a töltényűrnek megfelelő, bonyolultabb alakú dugót készíteni. A fegyvert a szakértő megpróbálta ép ütőszeggel elsütni, de a csappantyún keletkezett 0,3-0,4 mm-es ütőszegnyom pont az a határérték, amitől akár el is süllhet a fegyver, meg nem is. A következő kísérletnél a töltényt cellux szalaggal tekerte körbe, hogy megszoruljon a töltényűrben. Az elsütés így már sikerült, azonban a lövedék a csőben levő 50 mm-es felfúrás után megszorult a csőben. A hüvely szintén megszorult és jelentős alakváltozáson ment keresztül, miközben a hüvelynyak három helyen felhasadt. A szán belseje elégetlen lőporszemcsékkel volt tele.

A jelenséget azzal magyarázta, hogy a kezdeti gáznyomás hatására a hüvely kitágult és felvette a 10 mm-es hengeres töltényűr alakját. A lövedék azonban csak 7,8 mm átmérőjű, ezért nem tömített a csőben, a lőporgázok azt megkerülve áramlottak előre és részben a csőre vágott ablakon, részben a csőtorkolaton keresztül távoztak. A tömítetlenség miatt nem jött létre a lőpor tökéletes égéséhez szükséges nyomás, ezért a szemcsék többsége el sem égett. A lövedék csak akkora kezdeti mozgásimpulzust kapott, hogy néhány mm-es szabad repülés után, elérve a cső huzagolt részét, abba beékelődjön. A szakértő rendszeresített lőszert használt, annak töltetét nem csökkentette.

A S&W-ról ugyanazt állapította meg, mint a korábbi szakértő, hogy a fegyver elsütését meg sem kísérte, mivel az a művelet annyira veszélyes. A korábbi szakértő által produkált lövésleadási módszernél még az is egyszerűbb, ha a lőszert egy közönséges - megfelelő átmérőjű - egyszerű vascsőbe helyezve sütjük el. Összegzésként a szakértő megállapította, hogy egyik fegyverből sem lehet a jelenlegi állapotában olyan lövést leadni, melynél a lövedék 7,5 joule meghaladó csőtorkolati energiát produkálna, ugyanakkor ezek az eszközök kétségtelenül lőfegyver fődarabnak minősülnek.

Ezt követően, a rendőri „rajtaütést” után 34 hónappal már valamivel nyugodtabban ballagtunk be az illetékes bíróság színe elé. Közben természetesen védencem büntetőeljárás hatálya alatt állt, útlevelét bevonták és csak külön bírói sürgetésre adta ki a nyomozóhatóság, persze pont úgy, hogy éppen ne érjen ki az IWA-ra.

A bíróság mindkét szakértőt megidézte a tárgyalásra. Az ügyész ismertette a vádiratot, annak helyesírási hibáival együtt, vagyis az ügyben szereplő második fegyver „*Smis 8 Wessonként*” felolvasva. A szakértőkkel együtt igyekeztünk megőrizni komolyságunkat. Védencem a bűnösségét nem ismerte el és nem tett vallomást. Ezt követően az első szakértő emelkedett szólásra és a második szakértői vélemény tükrében szépen visszavonta a korábban adott szakértői véleményét. Nem volt kellemes dolog hallgatni, azt hiszem a hivatásommal járó kötelező empátiával bele tudtam érezni rendkívül kellemetlen helyzetébe. Ezután a második szakértő fejtette ki véleményét, előrebocsátva, hogy a lőfegyverekkel kapcsolatos jogszabályok úgy rosszak, ahogy vannak, következésképpen ilyen dolgok igen is előfordulhatnak, ami az első szakértő esetében történt. A lefoglalt fegyvereket lőfegyver fődarabnak minősítette. A tárgyaláson feltett kérdésekre azt a választ adta, hogy mivel jelenleg a gáz-riasztó fegyverek engedély nélkül tarthatók és azok közül néhánynak a fődarabja - még ha csekély számban is - azonos az éles lőfegyverével, engedély nélkül is lehet lőfegyver fődarabhoz jutni teljesen legalisan. (Következésképpen a szabálysértési törvény is úgy rossz, ahogy van, legalább is ebben a vonatkozásban.)

A vádhatóság szünetet kért, valamint egy telefont, majd kisvártatva visszaérkezett és ejtette vádat. *(Az eljáró ügyész, hacsak nem az ügyészség vezetője, csak a felettese kifejezett engedélyével ejtheti el a vádat vagy képviselhet a vádirattól eltérő véleményt, még akkor is, ha a tárgyaláson a vádirati állításokat megdöntő bizonyítékok kerülnek elő.)*

A bíróság a büntetőeljárást vádelejtés miatt megszüntette, a két fegyvert visszaadni rendelte, a bűnügyi költség az állam terhén maradt. Az ítélet rögtön jogerőssé is vált. A berekesztés után a bíró megjegyezte, hogy felesleges időhúzás és kiadás volt az újabb szakértő, ő ugyanis már az előző szakvélemény és a fegyverek megtekintése után a társadalomra való veszélyesség hiányára vont le következtetést, aminek szintén felmentő ítélet a vége. Ebben az ügyben ekkor lepődtem meg igazán. A következtetések levonását az olvasóra bízom.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd

